

Załącznik nr 3
do Regulaminu wyboru projektów w sposób niekonkurencyjny

Szczegółowe warunki realizacji projektu

Działanie FEMP.6.23 Włączenie społeczne - projekty
Województwa Małopolskiego

Typ A. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych

Numer naboru: FEMP.06.23-IP.01-084/26

Data ogłoszenia naboru: 09.09.2026 r.

Termin składania wniosków: 10.09.2026 r.– 16.10.2026 r.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE OGÓLNE	3
1.1 Wykaz skrótów i definicji	3
1.2 Kwota na nabór	6
1.3 Przedmiot i cel naboru.....	6
2. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI NABORU	6
2.1 Typ projektu	6
2.2 Podmioty uprawnione do składania wniosku o dofinansowanie projektu	13
2.3 Grupa docelowa	14
2.4 Poziom dofinansowania i wkład własny	14
2.5 Kryteria wyboru projektu	16
2.6 Wskaźniki i monitorowanie postępu rzeczowego projektu.....	16

1. INFORMACJE OGÓLNE

1.1 WYKAZ SKRÓTÓW I DEFINICJI

Użyte w dokumencie skróty i definicje oznaczają:

- 1) **Beneficjent** – Wnioskodawca projektu przyjętego do realizacji Uchwałą Zarządu Województwa Małopolskiego w sprawie podjęcia decyzji o dofinansowaniu projektu, dla którego Beneficjentem jest Województwo Małopolskie.
- 2) **CUS** – Centrum Usług Społecznych w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych.
- 3) **Decyzja o dofinansowaniu projektu** – decyzja podjęta przez jednostkę sektora finansów publicznych, która stanowi podstawę dofinansowania projektu, w przypadku gdy ta jednostka jest jednocześnie Wnioskodawcą.
- 4) **Deinstytucjonalizacja usług** – proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, wynikający z potrzeby respektowania praw podstawowych określonych w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej z dnia 7 czerwca 2016 r. (Dz. Urz. UE C 202 z 07.06.2016, str. 389), a także innych dokumentach międzynarodowych, w tym w szczególności Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 r. poz. 1169, z późn. zm.) i Konwencji o prawach dziecka, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. poz. 526, z późn. zm.). Proces ten wymaga rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej, przeniesienia zasobów z opieki instytucjonalnej na poczet usług świadczonych w społeczności lokalnej, stopniowego ograniczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej a w przypadku dzieci – rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej lub w opiece instytucjonalnej.
- 5) **Dofinansowanie** – finansowanie UE lub współfinansowanie krajowe z budżetu państwa, wypłacane na podstawie decyzji o dofinansowaniu projektu.
- 6) **Nabór** – okres, w którym Wnioskodawcy mogą składać wnioski.
- 7) **Opiekun faktyczny (nieformalny)** – osoba opiekująca się osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, niebędąca opiekunem formalnym (zawodowym) i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu sprawowania takiej opieki (nie dotyczy rodziców zastępczych), najczęściej członek rodziny, osoba sprawująca rodzinną pieczę zastępczą, osoba bliska, wolontariusz.
- 8) **Osoby z niepełnosprawnościami:**

- a. osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 913, z późn. zm.),
- b. osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917),
- c. dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniowie wychowankowie i słuchacze szkół i placówek systemu oświaty, posiadające orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane ze względu na dany rodzaj niepełnosprawności lub dzieci i młodzież posiadające orzeczenia o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wydawane ze względu na niepełnosprawność intelektualną w stopniu głębokim. Orzeczenia uczniów, dzieci lub młodzieży są wydawane przez zespół orzekający działający w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.

9) Osoba z niepełnosprawnością sprzężoną - osoba, u której stwierdzono **występowanie** dwóch lub więcej niepełnosprawności.

10) Partner – podmiot w rozumieniu art. 39 ust. 1 Ustawy wdrożeniowej, który jest wymieniony w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie projektu, realizujący wspólnie z Beneficjentem (i ewentualnie innymi Partnerami) projekt na warunkach określonych w decyzji o dofinansowaniu projektu i porozumieniu albo umowie o partnerstwie, wnoszący do projektu zasoby ludzkie, organizacyjne, techniczne lub finansowe, bez którego realizacja projektu nie byłaby możliwa.

11) Piecza zastępcza – system opieki nad dzieckiem funkcjonujący na zasadach określonych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

12) Projekt – przedsięwzięcie zmierzające do osiągnięcia założonego celu określonego wskaźnikami, z określonym początkiem i końcem realizacji, zgłoszone do objęcia albo objęte finansowaniem UE w ramach FEM 2021-2027, odnośnie którego Beneficjent złożył za pośrednictwem Systemu IGA wniosek o dofinansowanie projektu wraz z załącznikami.

13) Racjonalne usprawnienia (mechanizm racjonalnych usprawnień)¹ – możliwość sfinansowania specyficznych działań dostosowawczych, uruchamianych wraz z pojawieniem się w projekcie realizowanym w ramach polityki spójności osoby z niepełnosprawnością (w charakterze uczestnika/uczestniczki lub personelu projektu). Racjonalne usprawnienie oznacza konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nie nakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, jeśli jest to potrzebne w konkretnym przypadku.

¹ Definiowane zgodnie z [Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027](#).

- 14) ROPS** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.
- 15) SZOP FEM 2021-2027 – Szczegółowy Opis Priorytetów programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027**, przyjęty Uchwałą Nr 452/23 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 23 marca 2023 r. z późn. zm. i zamieszczony na [stronie internetowej FEM 2021-2027](#)² wraz z datą, od której SZOP FEM 2021-2027 lub jego zmiany są stosowane.
- 16) Uczestnik/uczestniczka projektu** - osoba fizyczna, bez względu na wiek, bezpośrednio korzystająca z interwencji EFS+ (osoba, którą ta interwencja ma na celu wesprzeć). Jako uczestników/uczestniczki projektu wykazuje się wyłącznie te osoby, które można zidentyfikować i uzyskać od nich dane niezbędne do określenia między innymi wspólnych wskaźników produktu (dotyczących co najmniej płci, statusu na rynku pracy, wieku, wykształcenia) i dla których planowane jest poniesienie określonego wydatku;
- 17) Usługa społeczna** – usługa w rozumieniu ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 165).
- 18) Usługa zdrowotna** – każde świadczenie opieki zdrowotnej, o którym mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 146 z późn. zm.).
- 19) Wkład własny** – środki finansowe lub wkład niepieniężny, wniesione przez Beneficjenta, które zostaną przeznaczone na pokrycie wydatków kwalifikowalnych i nie zostaną Beneficjentowi przekazane w formie dofinansowania (różnica między kwotą wydatków kwalifikowalnych, a kwotą dofinansowania przekazaną Beneficjentowi, zgodnie ze stopą dofinansowania dla projektu rozumianą jako % dofinansowania wydatków kwalifikowanych).
- 20) Wniosek o dofinansowanie projektu (wniosek)** - dokument zawierający sumę kontrolną, złożony przez Wnioskodawcę za pośrednictwem Systemu IGA w celu uzyskania dofinansowania na realizację projektu, w którym zawarte są informacje na temat Wnioskodawcy oraz opis projektu, na podstawie których dokonuje się oceny spełniania przez ten projekt kryteriów wyboru projektów.
- 21) Wnioskodawca** – podmiot, który złożył wniosek o dofinansowanie projektu.
- 22) Wytyczne** – instrument prawny wydany przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego, określający ujednolicone warunki i procedury wdrażania funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności, wydany na podstawie art. 5 ustawy wdrożeniowej, podany do publicznej wiadomości w szczególności na jego stronie internetowej lub [portalu Funduszy Europejskich](#)³.
- 23) ZWM** – Zarząd Województwa Małopolskiego.

² <https://fundusze.malopolska.pl>

³ www.funduszeuropejskie.gov.pl

1.2 KWOTA NA NABÓR

1. Kwota środków przeznaczonych na dofinansowanie projektów w naborze wynosi **21 235 294,12 PLN**, w tym:
 - a) finansowanie UE – **19 000 000,00 PLN**,
 - b) współfinansowanie krajowe z budżetu państwa – **2 235 294,12 PLN**.
2. Kwota środków wynika z [Harmonogramu naborów wniosków o dofinansowanie w programie Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027](#).

1.3 PRZEDMIOT I CEL NABORU

1. Niniejszy załącznik określa przedmiot i zasady naboru nr FEMP.06.23-IP.01-084/26.
2. Nabór dotyczy Priorytetu 6. Fundusze Europejskie dla rynku pracy, edukacji i włączenia społecznego, **Działania 6.23 Włączenie społeczne - projekty Województwa Małopolskiego, Typ A. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych**.
3. Projekt składany w ramach naboru musi być zgodny z celami Programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027, w szczególności realizować:
 - a) **Cel polityki 4.** Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych,
 - b) **Cel szczegółowy 4(k)** Zwiększanie równego i szybkiego dostępu do dobrej jakości, trwałych i przystępnych cenowo usług, w tym usług, które wspierają dostęp do mieszkań oraz opieki skoncentrowanej na osobie, w tym opieki zdrowotnej; modernizacja systemów ochrony socjalnej, w tym wspieranie dostępu do ochrony socjalnej, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i grup w niekorzystnej sytuacji; poprawa dostępności, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, skuteczności i odporności systemów ochrony zdrowia i usług opieki długoterminowej.

2. SZCZEGÓŁOWE WARUNKI NABORU

2.1 TYP PROJEKTU

1. W naborze realizowany jest następujący typ projektu:

A. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych

Celem wsparcia jest stworzenie warunków do upowszechnienia modelu funkcjonowania systemu pomocy społecznej opartego o Centra Usług Społecznych poprzez wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w procesie

organizowania, koordynowania i rozwoju usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej.

2. W ramach projektu realizowane są następujące działania:
 - a) opracowanie lokalnych diagnoz potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie tworzenia Centrów Usług Społecznych oraz konsultowanie wyników diagnoz ze wspólnotą samorządową,
 - b) wsparcie doradcze dla gmin w zakresie diagnozowania potrzeb wspólnoty samorządowej, opracowania lokalnych koszyków usług oraz realizacji usług społecznych,
 - c) opracowanie lokalnych koszyków usług społecznych oraz lokalnych programów usług społecznych,
 - d) zatrudnienie kluczowych specjalistów CUS, w szczególności organizatorów społeczności lokalnej, organizatorów usług społecznych oraz koordynatorów indywidualnych planów usług społecznych;
 - e) realizacja usług społecznych, w tym monitorowanie i ewaluacja lokalnych programów usług społecznych.
3. Projekt realizowany jest w formule partnerskiej. Beneficjentem (partnerem wiodącym) jest Województwo Małopolskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie. Partnerami w projekcie mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego, z terenu województwa małopolskiego, które utworzą Centrum Usług Społecznych w ramach projektu.
4. Wsparcie uzyskują wyłącznie gminy, które zdecydowały się na utworzenie CUS w ramach tego przedsięwzięcia.
5. Wsparcie realizowane w ramach projektu musi być zgodne z założeniami procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz przyczyniać się do rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej.
6. Projekt realizowany jest zgodnie z kierunkami określonymi w dokumentach strategicznych właściwych dla obszaru usług społecznych i deinstytucjonalizacji, w szczególności:
 - a) Strategii Rozwoju Usług Społecznych, polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do roku 2035),
 - b) Regionalnym Planie Rozwoju Usług Społecznych i Deinstytucjonalizacji Województwa Małopolskiego na lata 2026–2028 z perspektywą do 2030,
 - c) Strategii Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”.
5. Działania związane z tworzeniem CUS oraz wsparciem świadczonych przez nie usług realizowane są zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o

realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 165).

6. Wsparcie związane z tworzeniem CUS może uwzględniać koszty opracowania lokalnej diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych oraz utworzenia planu wdrażania CUS.
7. W przypadku wsparcia usług realizowanych przez CUS, mogą być finansowane usługi wchodzące w zakres interwencji EFS+, obejmujące usługi z zakresu:
 - wsparcia rodziny i pieczy zastępczej,
 - wsparcia osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, osób w kryzysie bezdomności, dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań lub zagrożonych bezdomnością,
 - aktywizacji zawodowej,
 - usług w mieszkaniach wspomaganych oraz treningowych,
 - reintegracji społeczno-zawodowej,
 - usług zdrowotnych, opiekuńczych,
 - wsparcia opiekunów faktycznych.

Wszystkie realizowane usługi muszą być zgodne z Wytycznymi dotyczącymi realizacji projektów z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w regionalnych programach na lata 2021–2027.

8. W ramach wsparcia usług realizowanych przez CUS nie są finansowane usługi opieki instytucjonalnej (z wyjątkiem opieki wytchnieniowej w formie krótkookresowego pobytu, trwającej nie dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym).
9. Co najmniej 30% środków zaplanowanych na finansowanie usług będzie przeznaczane na zlecenie realizacji usług organizacjom pozarządowym lub podmiotom ekonomii społecznej.
10. Podmiot prowadzący CUS jest zobowiązany do koordynacji usług społecznych i zdrowotnych, w przypadku, gdy obie kategorie usług są oferowane w danym CUS.
11. Wsparcie z zakresu usług społecznych dotyczy wyłącznie usług świadczonych w społeczności lokalnej
12. Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, z zastrzeżeniem, że z EFS+ nie są finansowane świadczenia wypłacane na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu.

13. Odbiorcami usług opiekuńczych są osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu tj. osoby które ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.
14. Odbiorcami usług asystenckich są w szczególności osoby z niepełnosprawnościami.
15. Miejsca krótkookresowego pobytu służą przede wszystkim poprawie dostępu do usług opiekuńczych w zastępstwie za opiekunów faktycznych w ramach opieki wytchnieniowej.
16. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować:
 - a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług opiekuńczych przez beneficjenta oraz
 - b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.

Warunki te nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+.

17. Nie jest wspierana opieka instytucjonalna, tj. nie są tworzone nowe miejsca opieki w formach instytucjonalnych, nie są utrzymywane istniejące miejsca w tych placówkach oraz nie są realizowane usługi na rzecz osób w nich przebywających, z wyłączeniem pkt 18.
18. Wsparcie w ramach projektu dla osób będących w długoterminowej opiece instytucjonalnej jest możliwe wyłącznie w celu przejścia tych osób do opieki realizowanej w formie usług świadczonych w społeczności lokalnej. Wsparcie to musi przyczyniać się do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych świadczonych w społeczności lokalnej.
19. Wykorzystanie nowoczesnych technologii informacyjno komunikacyjnych, np. teleopieki, systemów przywoławczych, możliwe jest wyłącznie jako element wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi.
20. Usługa asystencka obejmuje wspieranie osób z niepełnosprawnościami w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego, edukacyjnego. W zależności od potrzeb osoby z niepełnosprawnością, usługa asystencka może obejmować również opiekę higieniczną oraz pomoc w czynnościach fizjologicznych.
21. Usługa asystencka jest świadczona przez:
 - a) asystenta osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia asystenta osoby niepełnosprawnej jest ukończone kształcenie w zawodzie asystenta osoby niepełnosprawnej zgodnie z rozporządzeniem Ministra

Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 991, z późn. zm.);

- b) asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej – warunkiem zatrudnienia kandydata jako asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jest uzyskanie pozytywnej opinii psychologa na podstawie weryfikacji predyspozycji osobowościowych oraz kompetencji społecznych. Po uzyskaniu pozytywnej opinii psychologa, asystentem osobistym osoby niepełnosprawnej mogą zostać kandydaci:
- posiadający doświadczenie w realizacji usług asystenckich, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste, wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego lub
 - bez adekwatnego doświadczenia, którzy odbyli minimum 60-godzinne szkolenie asystenckie. Szkolenie składa się z minimum 20 godzin części teoretycznej z zakresu wiedzy ogólnej dotyczącej niepełnosprawności, udzielania pierwszej pomocy, pielęgnacji i obsługi sprzętu pomocniczego oraz z minimum 40 godzin części praktycznej w formie przyuczenia do pracy np. praktyki, wolontariat.

22. Zakres usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania obejmuje w szczególności:

- a) pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych;
- b) opiekę higieniczną;
- c) pielęgnację zaleconą przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniające w stosunku do pielęgniarstwa środowiskowego;
- d) zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

23. Organizacja świadczenia usług opiekuńczych uwzględnia podmiotowość odbiorców usług, w tym respektowanie prawa do poszanowania i ochrony godności, intymności, w szczególności w przypadku czynności o charakterze opieki higienicznej i pielęgnacji oraz poczucia bezpieczeństwa i ochrony dóbr osobistych.

24. Podmiot realizujący usługi opiekuńcze zobowiązany jest do zapewnienia dostępności do nieprzerwanego i właściwego pod względem jakości procesu świadczenia usług przez 7 dni w tygodniu, poprzez właściwe ustalenie z osobami świadczącymi usługi opiekuńcze godzin oraz zleconego wymiaru i zakresu usług.

25. Usługa opiekuńcza jest świadczona przez osobę, która posiada:

- a) kwalifikacje do wykonywania jednego z zawodów: opiekun środowiskowy, asystent osoby niepełnosprawnej, pielęgniarz, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny, opiekun kwalifikowany w domu pomocy społecznej lub
 - b) doświadczenie w realizacji usług opiekuńczych, w tym zawodowe, wolontariackie lub osobiste wynikające z pełnienia roli opiekuna faktycznego i odbyła minimum 80-godzinne szkolenie z zakresu realizowanej usługi, w tym udzielania pierwszej pomocy lub pomocy przedmedycznej.
26. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania obejmują usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności i wykonywane są przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.
27. Zakres specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania obejmuje obok usług opiekuńczych m.in:
- a) pielęgnację jako wspieranie procesu leczenia, w tym:
 - pomoc w dostępie do świadczeń zdrowotnych;
 - uzgadnianie i pilnowanie terminów wizyt lekarskich, badań diagnostycznych;
 - pomoc w wykupywaniu lub zamawianiu leków w aptece;
 - pilnowanie przyjmowania leków oraz obserwowanie ewentualnych skutków ubocznych ich stosowania;
 - w szczególnie uzasadnionych przypadkach zmianę opatrunków, pomoc w użyciu środków pomocniczych i materiałów medycznych, przedmiotów ortopedycznych, a także w utrzymaniu higieny;
 - pomoc w dotarciu do placówek służby zdrowia;
 - pomoc w dotarciu do placówek rehabilitacyjnych;
 - b) rehabilitację fizyczną i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (możliwe w projektach dotyczących opieki długoterminowej):
 - zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii;
 - współpracę ze specjalistami w zakresie wspierania psychologicznopedagogicznego i edukacyjno-terapeutycznego zmierzającego do wielostronnej aktywizacji osoby korzystającej ze specjalistycznych usług opiekuńczych.

Wymagania te nie dotyczą specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, określonych w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 816).

28. Specjalistyczna usługa opiekuńcza w miejscu zamieszkania jest świadczona przez osobę, która spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.
29. Usługi sąsiedzkie są zgodne z zasadami określonymi w art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
30. Wsparcie dla mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych polega na tworzeniu miejsc w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach.
31. Wsparcie usług w ramach istniejących mieszkań treningowych i mieszkań wspomaganych jest możliwe wyłącznie pod warunkiem zwiększenia liczby miejsc w danym mieszkaniu, bez pogorszenia jakości świadczonych usług lub w przypadku mieszkań treningowych objęcia nowych osób, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia.
32. Liczba miejsc w mieszkaniu (treningowym, wspomagany) nie może być większa niż 3, chyba że większa liczba miejsc wynika z faktu bycia rodziną w rozumieniu ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pokoje w mieszkaniu powinny być 1-osobowe.
33. Mieszkania treningowe lub mieszkania wspomagane nie mogą być zlokalizowane na nieruchomości, na której znajduje się placówka opieki instytucjonalnej, rozumiana zgodnie z definicją zawartą w wykazie pojęć.
34. W przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali włącznie, mieszkania treningowe lub wspomagane mogą stanowić 50% lokali. W nieruchomości o większej liczbie lokali, maksymalna liczba takich mieszkań wynosi 4 i 25% nadwyżki liczby lokali powyżej 4. W przypadku mieszkań, w których przebywa jedna osoba, mieszkania te mogą stanowić 100% lokali w przypadku nieruchomości, w której znajduje się do 8 lokali włącznie, a w przypadku większych nieruchomości — odpowiednio 25% nadwyżki liczby lokali powyżej 8.
35. W przypadku mieszkań treningowych i wspomaganych, jest stosowany standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i aktów wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy, chyba że wytyczne stanowią inaczej.
36. Wsparcie w ramach projektu nie spowoduje:
- a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług w formie mieszkań treningowych lub wspomaganych przez beneficjenta oraz
 - b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie.

Warunki te nie dotyczą kontynuacji wsparcia realizowanego ze środków EFS+

37. Finansowanie usług zdrowotnych jest możliwe w zakresie działań o charakterze diagnostycznym lub profilaktycznym, zaś finansowanie leczenia jest możliwe wyłącznie w ramach opieki długoterminowej, jako wsparcie towarzyszące.
38. Wnioskodawca i Partnerzy mają obowiązek informować uczestników / uczestniczki swoich projektów na temat realizowanych projektów z obszaru włączenia społecznego, w celu umożliwienia im skorzystania z dalszego wsparcia.
39. Wsparcie oferowane w projektach jest dostosowane do indywidualnych potrzeb, potencjału i osobistych preferencji odbiorców tych usług (zwłaszcza w przypadku osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i osób z niepełnosprawnościami). Ponadto niezbędne jest dopasowanie wsparcia dla osób wykluczonych komunikacyjnie.
40. Wsparcie realizowane w projekcie nie może prowadzić do rozwoju opieki instytucjonalnej i musi być zgodne z zasadami deinstytucjonalizacji określonymi w Wytycznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków EFS+ w regionalnych programach na lata 2021–2027.
41. Projekt nie może powielać działań realizowanych w ramach projektów koordynacyjnych ROPS oraz projektu parasolowego Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej.
42. Wsparcie realizowane w projekcie musi być zgodne z zasadami równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z obowiązującymi Wytycznymi dotyczącymi realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021–2027.
43. Beneficjent jest zobowiązany do monitorowania realizacji projektu oraz osiągania wartości wskaźników określonych we wniosku o dofinansowanie projektu.
44. Szczegółowe zasady realizacji i finansowania projektu określają Zasady realizacji projektów, dla których Beneficjentem jest Województwo Małopolskie w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027.

2.2 PODMIOTY UPRAWNIONE DO SKŁADANIA WNIOSKU O DOFINANSOWANIE PROJEKTU

1. Zgodnie z SZOP FEM 2021–2027 Wnioskodawcą w typie A jest **Województwo Małopolskie – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Krakowie.**
2. Projekt będzie realizowany w partnerstwie z jednostkami samorządu terytorialnego szczebla gminnego (gminami) z terenu województwa

małopolskiego, zgodnie z katalogiem podmiotów uprawnionych określonym w SZOP FEM 2021–2027.

2.3 GRUPA DOCELOWA

1. Wsparcie w projekcie skierowane jest do:
 - a) mieszkańców gmin potrzebujących wsparcia w ramach Centrum Usług Społecznych;
 - b) kadry realizującej działania w obszarze usług społecznych.

2.4 POZIOM DOFINANSOWANIA I WKŁAD WŁASNY

1. Maksymalny % poziom dofinansowania wydatków kwalifikowalnych w projekcie (środki UE) wynosi **85%**.
2. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych w projekcie (środki UE + współfinansowanie ze środków krajowych przyznane Beneficjentowi przez właściwą instytucję) wynosi **95%**.
3. Minimalny wkład własny Beneficjenta wynosi **5%**.
4. Wydatki w projekcie w ramach cross-financingu nie mogą przekroczyć **15%** finansowania unijnego.
5. Wydatki w ramach cross-financingu wykazywane są wyłącznie w ramach kosztów bezpośrednich. Do limitu cross-financingu wlicza się również proporcjonalnie wyliczone wydatki objęte cross-financingiem w kosztach pośrednich. Wartość wydatków objętych cross-financingiem ustala się jako sumę wydatków bezpośrednich objętych cross-financingiem oraz proporcjonalnie wyliczonych wydatków pośrednich objętych cross-financingiem. Udział procentowy tak ustalonej wartości wydatków objętych cross-financingiem w stosunku do wartości dofinansowania ze środków UE nie może przekroczyć limitu określonego w ust. 4.
6. Wydatki w ramach cross-financingu oraz związane z zakupem mebli, sprzętów i pojazdów mogą być ponoszone jedynie jako element uzupełniający projektu i być niezbędne do realizacji jego celu.
7. **W projektach EFS+ cross-financing może dotyczyć wyłącznie:**
 - a) **zakup gruntu i nieruchomości**, o ile warunki z podrozdziału 3.4 [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#) są spełnione. W przypadku gruntów limit ich zakupu wynosi 10% całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu, a w przypadku terenów przemysłowych oraz terenów opuszczonych, na których znajdują się budynki – 15%;

b) **zakup infrastruktury**⁴ rozumianej jako **budowa nowej infrastruktury oraz** wykonywanie wszelkich prac w ramach istniejącej infrastruktury, których wynik staje się częścią nieruchomości i które zostają trwale przyłączone do nieruchomości, w szczególności adaptacja oraz prace remontowe związane z dostosowaniem nieruchomości lub pomieszczeń do nowej funkcji (np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, renowacja budynku lub pomieszczeń, prace adaptacyjne w budynku lub pomieszczeniach);

c) **zakup mebli, sprzętu i pojazdów, z wyjątkiem sytuacji, gdy:**

- zakupy te zostaną zamortyzowane w całości w okresie realizacji projektu i spełnione zostaną warunki dla amortyzacji określone w podrozdziale 3.7 [Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027](#). Należy wykazać, że dany zakup dotyczy kwoty, dla której dokonywana jest jednorazowa amortyzacja (obecnie zgodnie z przepisami jest to 10 000,00 PLN) lub dla której zakup zostanie zamortyzowany w okresie realizacji projektu.

Warunek ten jest spełniony, jeżeli Wnioskodawca opíše zasady rachunkowości stosowane w swojej jednostce, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2026 r. poz. 522 z późn. zm.), wskazujące na możliwość zamortyzowania danego zakupu w całości w okresie realizacji projektu.

lub

- zostanie wskazane, że **zakup będzie najbardziej opłacalną opcją**, tj. wymaga mniejszych nakładów finansowych niż inne opcje, np. najem lub leasing, ale jednocześnie jest odpowiedni do osiągnięcia celu projektu. Przy porównywaniu kosztów finansowych związanych z różnymi opcjami ocena powinna opierać się na przedmiotach o podobnych cechach, a uzasadnienie zakupu jako najbardziej opłacalnej opcji powinno być zawarte we wniosku o dofinansowanie projektu. W analizie nie uwzględnia się innych czynników, takich jak trwałość lub możliwość dalszego

⁴ Zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 infrastruktura to wartość materialna będąca przedmiotem własności o charakterze trwałym spełniająca poniższe warunki:

- ma charakter nieruchomy (jest na stałe przytwierdzona do podłoża lub do nieruchomości),
- ma nieograniczoną żywotność przy normalnym użytkowaniu obejmującym standardową dbałość i konserwację,
- zachowuje swój oryginalny kształt i wygląd w trakcie użytkowania.

korzystania przez Państwa z danego przedmiotu po zakończeniu realizacji projektu

lub

- zakupy te są konieczne dla osiągnięcia celów projektu (np. doposażenie pracowni naukowych dla projektu, którego celem jest doposażenie pracowni naukowych). Warunkiem jest, aby zostały one bezpośrednio wskazane we wniosku o dofinansowanie wraz z uzasadnieniem konieczności ich zakupu.

Zakup mebli, sprzętu i pojazdów niespełniający żadnego z ww. warunków stanowi cross-financing. W związku z powyższym **przy planowaniu wydatków w tym zakresie prosimy o uzasadnienie wydatku, uwzględniając wskazane warunki.**

8. Wydatki ponoszone w ramach cross-financingu nie mogą być powiązane z produkcją, przetwarzaniem, transportem, dystrybucją, magazynowaniem lub spalaniem paliw kopalnych, z wyjątkami opisanymi w art. 7, ust. 1 lit. h Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności. Oznacza to brak możliwości finansowania w ramach cross- financingu urządzeń/ maszyn/ pojazdów wykorzystujących paliwa kopalne (w tym m.in. gaz ziemny, węgiel brunatny, węgiel kamienny, ropa naftowa, torf), z wyjątkiem przypadku braku alternatywnych rozwiązań. Uzasadnienie braku alternatywnych rozwiązań należy wskazać we wniosku.
9. Ostateczna kwota oraz poziom dofinansowania projektu zostaną określone w decyzji o dofinansowaniu projektu i nie mogą przekroczyć maksymalnych wartości wskazanych w niniejszym rozdziale.

2.5 KRYTERIA WYBORU PROJEKTU

Przyjęte Uchwałą nr 71/23 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027 z dnia 07 grudnia 2023 r. w sprawie zatwierdzenia kryteriów wyboru projektów dla Działania FEMP.06.23 Włączenie społeczne – projekty Województwa Małopolskiego, typ projektu A. wsparcie procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, oraz ich zmiany przyjęte Uchwałą nr 14/25 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027 z dnia 19 lutego 2025 r. i Uchwałą nr 26/26 Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021–2027 z dnia 22 lipca 2026, stanowią Załącznik nr 5 do Regulaminu.

2.6 WSKAŹNIKI I MONITOROWANIE POSTĘPU RZECZOWEGO PROJEKTU

1. W naborze zostały określone wskaźniki, które muszą zostać wskazane we wniosku o dofinansowanie projektu:

a) Wskaźniki produktu obligatoryjne:

- Liczba osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej w programie

Wskaźnik ma charakter obligatoryjny. Wartość wskaźnika produktu powinna być zgodna z celem projektu i grupą docelową objętą wsparciem w ramach projektu, a tym samym jego wartość docelowa nie może przyjmować wartości „0”.

Wskaźnik ten jest monitorowany i weryfikowany na etapie realizacji projektu.

Dodatkowo, we wniosku należy ująć obligatoryjne wskaźniki informacyjne⁵:

- Liczba osób objętych usługami w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej
- Liczba projektów, w których sfinansowano koszty racjonalnych usprawnień dla osób z niepełnosprawnościami
- Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami
- Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie
- Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie
- Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie
- Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich, jak Romowie, objętych wsparciem w programie
- Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie
- Liczba objętych wsparciem podmiotów administracji publicznej lub służb publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym

Beneficjent zobowiązany jest do monitorowania ww. wskaźników na etapie realizacji projektu. Wartość docelowa wskaźników informacyjnych może zostać określona na poziomie „0”. Wykonanie wskaźników informacyjnych nie stanowi przedmiotu rozliczenia projektu.

⁵ W przypadku wskaźników:

Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie

Liczba osób z krajów trzecich objętych wsparciem w programie

Liczba osób obcego pochodzenia objętych wsparciem w programie

Liczba osób należących do mniejszości, w tym społeczności marginalizowanych takich jak Romowie, objętych wsparciem w programie

Liczba osób w kryzysie bezdomności lub dotkniętych wykluczeniem z dostępu do mieszkań, objętych wsparciem w programie

pomimo wybrania wartości docelowej „0” we wniosku o dofinansowanie należy wskazać podział na płeć (wartość osiągnięta tych wskaźników wykazana później we wnioskach o płatność musi bezwzględnie uwzględniać podział na płeć).

Wskaźniki wybierane są z listy rozwijanej dostępnej w polu F.2 wniosku o dofinansowanie projektu – „obowiązkowe produktu”.

b) Wskaźnik rezultatu obligatoryjny:

- Liczba podmiotów, które rozszerzyły ofertę wsparcia lub podniosły jakość oferowanych usług.

Wskaźnik ma charakter obligatoryjny. Wartość wskaźnika rezultatu powinna być zgodna z celem projektu i grupą docelową objętą wsparciem w ramach projektu, a tym samym jego wartość docelowa nie może przyjmować wartości „0”.

Wskaźnik ten jest monitorowany i weryfikowany na etapie realizacji projektu.

Dodatkowo, we wniosku należy ująć obligatoryjne wskaźniki rezultatu z poziomu programu, dla których wartość docelowa w tym naborze wynosi: „0”

- Liczba osób świadczących usługi w społeczności lokalnej dzięki wsparciu w programie
- Liczba utworzonych miejsc świadczenia usług w społeczności lokalnej
- Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu

c) Wskaźniki dodatkowe produktu i rezultatu (lista rozwijalna w polu F.4 i F.5 wniosku). Wnioskodawca zobowiązany jest do wyboru z listy rozwijalnej dodatkowych wskaźników specyficznych dla programu, o ile są one adekwatne do zaplanowanych w projekcie form wsparcia i pozwalają na pełniejsze monitorowanie efektów projektu.

d) Wskaźniki własne produktu i rezultatu – są to wskaźniki wprowadzane ręcznie przez Wnioskodawcę do pól F.6 i F.7 wniosku i obejmują:

- wskaźniki własne produktu lub rezultatu określone przez Wnioskodawcę, w sytuacji gdy wskazane wyżej wskaźniki obligatoryjne nie umożliwiają pełnego monitorowania zakresu i efektów wsparcia w projekcie;
- wskaźniki, które wynikają z kryteriów wyboru projektów dla danego naboru.

2. W programie FEM 2021-2027 monitorowane są **wskaźniki rezultatu długoterminowego**, które odnotowują efekty uzyskane przez uczestników/uczestniczki projektów po upływie pewnego czasu po opuszczeniu przez nich projektu (co najmniej 6 miesięcy po zakończeniu wsparcia). Wskaźniki rezultatu długoterminowego wykazywane są na podstawie badań ewaluacyjnych/analiz realizowanych na reprezentatywnej próbie uczestników/uczestniczek projektu lub na podstawie danych administracyjnych⁶ i monitorowane są przez IZ/ministerstwo właściwe ds.

⁶ Dane pochodzące ze źródeł spoza sektora statystyki publicznej.

rozwoju regionalnego. Jeżeli w projekcie uczestnikami/uczestniczkami są osoby bezrobotne lub bierne zawodowo, to na poziomie FEM 2021-2027 będzie mierzony wskaźnik rezultatu długoterminowego „Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, 6 miesięcy po opuszczeniu programu”, natomiast w przypadku gdy objęte wsparciem w projekcie będą osoby pracujące, badany będzie wskaźnik rezultatu długoterminowego „Liczba osób znajdujących się w lepszej sytuacji na rynku pracy 6 miesięcy po opuszczeniu programu”.

3. **Wnioskodawca, Partnerzy oraz uczestnicy/uczestniczki projektu, są zobowiązani do współpracy z podmiotami realizującymi badania ewaluacyjne.** Składając wniosek Wnioskodawca, Partner, uczestnik/uczestniczka projektu wyrażają zgodę na udział w badaniu ewaluacyjnym FEM 2021-2027, prowadzonym przez IZ oraz inne podmioty uprawnione do jego przeprowadzenia. Wnioskodawca/Partner zobowiązuje się zapewnić wskazanym podmiotom prawo wglądu we wszystkie dokumenty, w tym dokumenty elektroniczne, związane z realizacją projektu i dane teleadresowe. Wnioskodawca będzie informował Partnerów oraz uczestników/uczestniczki projektu, że mogą być poddawani badaniom ewaluacyjnym.
4. **IZ nie dopuszcza stosowania wiarygodnych szacunków**, o których mowa w [Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027](#), przy wyliczaniu wartości wskaźników, w których definicji wskazano taką ewentualność.
5. Szczegółowe informacje dotyczące monitorowania wskaźników zawarte są w [Wytycznych dotyczących monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów na lata 2021-2027](#) oraz w Załączniku nr 4 do Regulaminu.
6. Wnioskodawca, Partnerzy oraz uczestnicy/uczestniczki projektu mogą być poddawani badaniom ewaluacyjnym IZ/IP oraz badaniom zleconym podmiotom zewnętrznym.